

III

(Pripravljalni akti)

EVROPSKI EKONOMSKO-SOCIALNI ODBOR**503. PLENARNO ZASEDANJE EESO – 10. IN 11. DECEMBER 2014****Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o sporočilu Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Raziskave in inovacije kot vir ponovne rasti**

(COM(2014) 339 final – SWD(2014) 181 final)

(2015/C 230/09)

Poročevalec: Gerd WOLF

Evropska komisija je 10. junija 2014 sklenila, da v skladu s členom 304 Pogodbe o delovanju Evropske unije Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o naslednjem dokumentu:

Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Raziskave in inovacije kot vir ponovne rasti

COM(2014) 339 final – SWD(2014) 181 final.

Strokovna skupina za enotni trg, proizvodnjo in potrošnjo, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 19. novembra 2014.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje soglasno sprejel na 503. plenarnem zasedanju 10. in 11. decembra 2014 (seja z dne 11. decembra).

1. Povzetek in priporočila

1.1 Odbor izrecno podpira cilj Komisije in tudi ukrepe, ki jih Komisija predlaga v ta namen, vendar pa so za njihovo izvajanje pristojne in odgovorne predvsem države članice.

1.2 Komisija na tem področju ne more dovolj vplivati na politiko držav članic, zato Odbor poziva vse udeležene akterje, naj pokažejo dobro voljo in konstruktiven odnos ter izkoristijo svoje pristojnosti odločanja za to, da tej nujni, vendar težavni nalogi dajo prednost ter jo z vztrajnostjo in brez dodatnih birokratskih ukrepov uspešno uresničijo.

1.3 Odbor meni, da je pri tem najpomembneje:

— vzpostaviti in krepiti raziskovalne in razvojne zmogljivosti ter inovacijska središča odlične kakovosti, pri čemer se je treba ravnati po zgledu doslej najuspešnejših; univerzitetno izobraževanje in zmogljivosti in vključevanje univerz je treba prilagoditi temu cilju,

- v zadostni meri in trajnostno spodbujati temeljne raziskave kot temelj prihodnjih inovacij,
- spodbujati ozračje v družbi, ki je naklonjeno podpori, sprejemanju in nagrajevanju inovacij, ter opredeliti, oceniti in, če je to smiselno, zmanjšati ali popolnoma odpraviti upravne, gospodarske in družbene ovire,
- v zadostnem obsegu spodbujati in ščititi MSP, novoustanovljena podjetja in podjetja socialnega gospodarstva, saj so glavni steber vsake učinkovite inovacijske politike,
- dokončati Evropski prostor za raziskave in inovacije,
- oblikovati privlačen in stabilen trg dela za raziskovalce ter končno odpraviti specifične socialne pomanjkljivosti tega poklica.

1.4 Ta vprašanja so podrobneje predstavljena v naslednjih poglavjih.

2. Kratka vsebina sporočila Komisije (zelo kratek povzetek)

2.1 Sporočilo obravnava vprašanje, kako bistveno povečati potencial, ki ga imajo raziskave in inovacije kot nujno gonilo ponovne rasti. To naj bi dosegli s kakovostnejšimi naložbami, ki so potrebne za fiskalno konsolidacijo in ki jih je treba izvesti v okviru strategij držav članic za spodbuditev rasti.

2.2 Komisija v ta namen predlaga naslednje:

- (i) v skladu s konceptom rasti prijazne fiskalne konsolidacije morajo države članice dati prednost izdatkom za spodbujanje rasti, zlasti za raziskave in inovacije;
- (ii) te naložbe morajo potekati hkrati z reformami za večjo kakovost, učinkovitost in učinek javnih izdatkov ter podjetniških vlaganj v raziskave in inovacije;
- (iii) države članice se morajo pri tem osredotočiti na tri pomembne vidike reform:
  - kakovost razvoja strategije in političnega odločanja,
  - kakovost programov in mehanizmov financiranja ter
  - kakovost institucij, ki se ukvarjajo z raziskavami in inovacijami.

2.3 Komisija želi države članice pri tem podpreti na podlagi izkušenj, pridobljenih z vodilno pobudo ⁽¹⁾ Unija inovacij in evropskim raziskovalnim prostorom.

2.4 Poleg tega je neizogibno, da se okrepi širši inovacijski ekosistem in v ta namen uvedejo ustrezni okvirni pogoji za evropska podjetja.

2.5 Od začetka Unije inovacij je bil sicer dosežen velik napredek, vendar so potrebna nadaljnja prizadevanja za:

- poglobitev enotnega trga,
- lažji in bolj razvejani dostop do financiranja,
- krepitev inovacijskih zmogljivosti javnega sektorja,
- ustvarjanje stabilnih delovnih mest na področjih, ki zahtevajo veliko znanja,
- razvoj baze človeških virov, ki imajo inovacijske sposobnosti,
- spodbujanje pionirskih raziskav,

⁽¹⁾ COM(2010) 546 final.

— okrepitev zunanje razsežnosti politike za raziskave in inovacije ter

— trdnejšo umestitev znanosti in inovativnosti v družbi.

2.6 Komisija poziva Svet, naj v smislu tega sporočila in predlogov začne razpravljati o tej temi.

3. Splošne ugotovitve Odbora

3.1 Raziskave in inovacije, ki so tesno povezane z zgodovinskim obdobjem razsvetljenstva⁽²⁾, so človeštvu v kratkem času prinesle največji porast znanja, zdravja, tehničnih sposobnosti in blaginje, kar je bilo kadar koli doseženo, in so gonilo nadaljnje gospodarske rasti ter družbenega napredka.

3.2 Ker so to spoznale tudi države, ki niso v Evropi, se svetovna konkurenca na področju znanja in inovacij vse bolj zaostruje. Predvsem v Aziji nastajajo pomembna znanstveno-tehnološka središča, izdatki za raziskave in inovacijske zmogljivosti pa zelo hitro naraščajo.

3.3 Odbor izrecno podpira cilj, ki ga Komisija navaja v sporočilu, in v ta namen predlagane ukrepe, saj so v skladu s priporočili, ki jih je že velikokrat izrekel⁽³⁾.

3.4 Zato je še toliko bolj aktualno vprašanje, kako se bodo izvajali predlagani ukrepi in kakšna sredstva bodo v ta namen na voljo. Kot navaja Komisija, so ti problemi in naloge, ki jih je treba opraviti, pristojnost predvsem držav članic.

3.5 Komisija lahko finančno in namensko vpliva na politike držav članic za raziskave in inovacije zlasti s sredstvi programa **HORIZONT 2020**. Odbor je že večkrat opomnil, da imajo lahko ta sredstva le šibek učinek vzvoda.

3.6 Zato poziva vse udeležene akterje, naj pokažejo dobro voljo in konstruktiven odnos ter izkoristijo svoje pristojnosti odločanja za to, da tej nujni nalogi dajo prednost ter jo postopoma, z vztrajnostjo in brez dodatnih birokratskih ukrepov uspešno uresničijo.

3.7 V ta namen je treba doseči napredek v vseh državah članicah. V vseh, zlasti pa v tistih, ki so na tem področju najmanj razvite, je treba postaviti na noge in krepiti sodobne in odlične raziskovalne in razvojne zmogljivosti ter inovacijska središča, univerzitetno izobraževanje in zmogljivosti pa je treba prilagoditi temu cilju. Evropa potrebuje univerze svetovnega merila, zato je treba prednostno spodbujati univerze in raziskovalna središča, saj so vir inovativnih ljudi in zamisli.

3.8 Predvsem je treba tam izvesti ustrezne strukturne reforme (tudi oceno kakovosti na mednarodni ravni), za kar je treba ciljno dodeliti in uporabiti tudi **sredstva iz strukturnih in kohezijskega sklada EU**. Komisija mora to spodbujati in spremljati. Tako lahko nastanejo sinergije, inovacijski prepad znotraj Evrope pa se lahko zmanjša.

3.9 Tam, kjer še ni sodobnega in uspešnega znanstveno-raziskovalnega sistema, ga je treba razviti z izmenjavo izkušenj in učenjem iz primerov najboljše prakse, za kar se je treba obrniti na odlične in izkušene izvajalce storitev, ki jim je treba dati manevrski prostor, jim prepustiti odgovornost in jim zagotoviti financiranje. Pri tem je lahko koristna tudi partnerska zasnova **Twining for Excellence** (povezovanje za odličnost), pri kateri že ustanovljeni grozdi odličnosti (Exzellenz-Cluster) delujejo kot partnerji.

3.9.1 Vendar pa Odbor svari pred prevelikim poenotenjem in s tem povezano izgubo systemske konkurence, saj je ta nujna za prihodnje inovacije. Hkrati opozarja tudi, da merila ocenjevanja ne smejo biti preveč formalizirana. Mednarodni strokovni pregled pa je, nasprotno, najboljši razpoložljiv in nujen ukrep za oceno in zagotovitev potrebne kakovosti raziskav in razvoja v vsej Evropi, čeprav ima lahko šibke točke pri ocenjevanju revolucionarnih zamisli.

⁽²⁾ Jan Golinski: *Science as Public Culture* (Znanost kot javna kulturna dobrina), Cambridge University Press.

⁽³⁾ Npr. UL C 132, 3.5.2011, str. 39, UL C 181, 21.6.2012, str. 111, UL C 44, 15.2.2013, str. 88, UL C 76, 14.3.2013, str. 31, UL C 76, 14.3.2013, str. 43, UL C 341, 21.11.2013, str. 35, UL C 67, 6.3.2014, str. 132.

3.10 Obdobje od trenutka, ko so izvedene naložbe v raziskave in inovacije, pa do takrat, ko nastale inovacije prinesejo uspeh, je včasih izredno dolgo, zato je posebej težko predvideti in oceniti vzročno povezanost med obema.

3.11 Vendar pa je že dolgo znano, da sta gospodarska moč in blaginja države – v kolikor ne temeljita predvsem na bogastvu s surovinami – močno povezana z njenimi naložbami v raziskave in inovacije ter inovativnostjo, ki iz tega izhaja.

3.12 Zato Evropa potrebuje učinkovit in odprt skupen raziskovalni prostor, privlačen za najbolj nadarjene iz vsega sveta, s politiko priseljevanja, ki to upošteva, in v okviru katerega gospodarski sistemi, ki ga sestavljajo, učinkoviteje sodelujejo na evropski ravni in se še tesneje povezujejo z najuspešnejšimi mednarodnimi ustanovami.

3.13 Ravno tako so v Evropi potrebna politična prizadevanja in ozračje v družbi, ki je naklonjeno spodbujanju, sprejemanju in nagrajevanju inovacij ter ustvarja dobre pogoje za angažirano podjetništvo. V ta namen je treba med drugim opredeliti, oceniti, in, če je to smiselno, zmanjšati ali popolnoma odpraviti upravne, gospodarske in družbene ovire, torej izboljšati in okrepiti inovacijski ekosistem.

3.14 Države članice EU morajo zato imeti raziskovalne in inovacijske politike, ki njihove dejavnosti povezujejo z evropskimi in mednarodnimi pobudami ter vodijo k skupnemu učinkovanju politike, znanosti, gospodarstva in civilne družbe, tudi na evropski ravni, hkrati pa jih prepletajo tudi z lokalnimi ali regionalnimi pobudami.

3.15 Poleg raziskav in inovacij, ki se financirajo z javnimi sredstvi, so namreč z novimi proizvodi, storitvami in postopki na trgu uspešna predvsem podjetja, ki obsežno vlagajo v raziskave in razvoj. Ta podjetja, tudi podjetja socialnega gospodarstva, z inovacijami odločilno prispevajo k utrjevanju položaja Evrope na svetovnih trgih ter ustvarjanju oz. ohranjanju delovnih mest v Evropi.

3.16 To sicer ne velja za vsa velika podjetja; eden od razlogov je lahko sistemsko pogojen strah vodstva pred tržnimi tveganji⁽⁴⁾, ki so povezana z „revolucionarnimi tehnologijami“. Letalo pač ni iznajdba ladijske ali železniške industrije, in ta ga tudi ne razvija, ravno tako kot inovacije, ki so jih razvila podjetja MICROSOFT in APPLE, niso plod raziskav velikih podjetij s področja elektrike in elektronike, ki so pred tem obvladovala trg.

3.17 Nove zamisli se pogosto porodijo posameznim podjetnikom in meddisciplinarnim ekipam ali pa celo pridejo od zunaj oz. se tam tržijo. MSP, novoustanovljena podjetja in podjetja socialnega gospodarstva so tako še posebej pomembna. Zadostno spodbujanje in zaščita teh podjetij mora zato biti glavni steber vsake učinkovite inovacijske politike.

3.18 Kot je bilo že izčrpno opisano v mnenju o Uniji inovacij⁽⁵⁾, se velik potencial za inovacije skriva tudi v medčloveških odnosih in različnih oblikah organizacij, vključno s podjetji socialnega gospodarstva. Ta zajemajo celotno paleto znanstvenih, gospodarskih in socialnih dejavnosti, ki se obravnavajo v preostalih poglavjih. Inovacije niso nujno rezultat sistematičnih raziskav in razvoja, temveč lahko nastanejo tudi pri terenskem delu in na podlagi praktičnih izkušenj. Tovrstne inovacije se nanašajo predvsem na:

— inovativna delovna mesta,

— sodelovanje med socialnimi partnerji in predstavniki civilne družbe,

— socialne inovacije, ki upoštevajo potrebe, ki jih trg ali javni sektor ne obravnava ustrezno, ter

⁽⁴⁾ Glej npr. Clayton M. Christensen: *The Innovator's Dilemma*, Harper Business.

⁽⁵⁾ UL C 132, 3.5.2011, str. 39.

— vlogo delojemalcev kot vira znanja in zamisli.

Odbor se je znova ⁽⁶⁾ zavzel za cilj Evropske komisije, da tovrstne inovacije obsežno podpre.

4. Posebne ugotovitve Odbora

4.1 Odbor ponavlja, da so raziskave in inovacije močno medsebojno povezane, vendar imajo različne značilnosti in uspevajo pod različnimi delovnimi pogoji ⁽⁷⁾. Te različne pogoje je treba priznati in jih hkrati čim boljše medsebojno preplesti.

4.2 Glede uporabe javnih sredstev, torej denarja, ki se zbira z davčnimi prispevki fizičnih in pravnih oseb, usmerja pa se z demokratičnimi procesi, je Odbor pred kratkim ⁽⁸⁾ izrazil mnenje, da bi morala biti vsakršna podpora Komisije (ki ravno tako prihaja iz javnih sredstev) namenjena za pokritje izdatkov, za katere je manj verjetno, da jih bo mogoče plačati z zasebnimi sredstvi. Pogosti razlogi za to so lahko:

- veliko razvojno tveganje, ki pa v primeru uspeha pripelje tudi do velikih koristi,
- zelo visoki stroški, ki se lahko pokrijejo samo z združevanjem več javnih virov,
- obdobje, preden pride do praktičnih koristi, je predolgo,
- horizontalne ali ključne omogočitvene tehnologije (na primer novi materiali),
- rezultati, ki jih sicer ni mogoče takoj tržiti, obstaja pa splošna socialna ali okoljska potreba.

4.3 Glede podpore raziskav in razvoja Odbor povzema svoje stališče tako: pri podpori je treba

- dovolj sredstev nameniti za temeljne raziskave, tako za nova in poglobljena spoznanja o naravi, pa tudi kot podlago za nove zamisli in temeljne inovacije. Ta sredstva nikakor ne smejo prihajati le iz dela programa OBZORJE 2020, ki ga upravlja Evropski raziskovalni svet, temveč je treba tovrstnim raziskavam nameniti dovolj pozornosti tudi v vseh preostalih delih programa,
- spoštovati in varovati svobodo znanosti in raziskav,
- kot doslej pri dodeljevanju naročil za raziskave kot najvišje merilo ocenjevanja uporabiti odličnost,
- čezmejno sodelovati in povezovati zmogljivosti,
- oblikovati odprt in privlačen evropski trg dela za raziskovalce ter končno odpraviti ali nadomestiti specifične socialne pomanjkljivosti tega poklica, ki so posledica prevelikega števila pogodb za določen čas in čezmejne mobilnosti,
- okvirne pogoje in upravne predpise prilagoditi potrebam učinkovite znanosti,
- zagotoviti optimalno izmenjavo znanstvenih spoznanj, dostop do njih in njihov prenos ⁽⁹⁾, ter
- okrepiti mednarodno razsežnost evropskega raziskovalnega prostora.

4.3.1 Odbor ponavlja opozorila ⁽¹⁰⁾, da je treba končno odpraviti socialna tveganja in pomanjkljivosti poklica raziskovalca, do katerih prihaja zaradi nujne in zaželeno čezmejne mobilnosti raziskovalcev ter pomanjkanja stabilnih delovnih mest. Zato pozdravlja najnovejšo pobudo Komisije (RESAVER) ⁽¹¹⁾, da raziskovalcem v Evropi z novo, vseevropsko pokojninsko ureditvijo omogoči lažjo mobilnost. Pobuda naj bi raziskovalcem dala možnost, da se selijo iz ene države v drugo, ne da bi jim bilo treba pri tem skrbeti, ali bodo njihove pokojninske pravice prenesene ali ne. Po mnenju Odbora gre za korak v pravo smer, čeprav še ni mogel oceniti, ali je izbrani pristop primeren.

⁽⁶⁾ Glej opombo 3.

⁽⁷⁾ UL C 218, 11.9.2009, str. 8.

⁽⁸⁾ UL C 67, 6.3.2014, str. 132.

⁽⁹⁾ Glej UL C 218, 11.9.2009, str. 8.

⁽¹⁰⁾ Glej UL C 110, 30.4.2004, str. 3, in znova UL C 76, 14.3.2013, str. 31.

⁽¹¹⁾ Sporočilo Komisije za medije z dne 1. oktobra 2014.

4.3.2 Odbor v tem mnenju ne obravnava posebnih raziskovalnih tem, saj je to izčrpno storil v mnenju o programu OBZORJE 2020, vendar ponavlja, da je tudi pri tem potreben zadosten učinek vzvoda na programske cilje držav članic.

4.4 Glede podpore inovacij Odbor povzema svoje stališče tako: inovacije praviloma nastanejo –

- ker je treba izpolniti družbene potrebe in se soočiti z izzivi ali pa odpraviti pomanjkljivosti, ne glede na to, ali so bolj tehnične ali socialne narave,
- pri razvoju ali izboljševanju produktov s ciljem povečati kakovost ali prodajo,
- iz novih spoznanj, pridobljenih s temeljnimi raziskavami, s ciljem bolje reševati že znane probleme,
- kot rezultat novih zamisli za nove možnosti npr. prevoza (letalo), navigacije (GPS) ali komunikacije in lažjega dela (internet),
- za izpolnitev potreb, ki do takrat sploh še niso obstajale,
- kot orodje ali stranski produkt raziskav. Pri tem gre lahko npr. za nove ključne omogočitvene tehnologije. Izrazit primer je svetovni splet, ki ga je razvila organizacija CERN ⁽¹²⁾, ena od svetlih točk evropskih raziskav in raziskovalnih pobud, da bi univerzam in raziskovalnim ustanovam, ki sodelujejo s središčem v Ženevi, omogočila dostop do raziskovalnih podatkov ter jih mrežno povezala z raziskovalnim programom. Evropa žal ni dovolj hitro prepoznala in izkoristila ogromnega gospodarskega in družbenega potenciala spleta; tega še danes ni mogoče popolnoma oceniti.

4.5 Te zamisli je mogoče pogosto uresničiti šele z ustanovitvijo novega podjetja in naložbami v inovativne produkte. Podpreti in olajšati ustanavljanje podjetij ter zagotoviti obstoj takšnih mladih podjetij v kritičnih prvih petih do desetih letih je zato eden najpomembnejših političnih ukrepov pri spodbujanju inovacij.

4.6 Čeprav so inovacije, gledano v celoti, doslej vedno koristile skupnosti in odločilno prispevale k blaginji in konkurenčnosti, pa zanje kljub temu včasih obstajajo hude družbene in gospodarske ovire. Gospodarstvo, trgovina, družba in politika vse novo sprva često razumejo kot grožnjo.

4.7 Seveda lahko inovacije sprožijo gospodarski ali tudi družbeni preobrat, izpodrinejo posamezne panoge in podjetja, sprva uničijo delovna mesta ali oslabijo vladajoče družbene razrede, za družbo koristen in ploden potencial pa lahko v celoti razvijejo šele dolgoročneje. Kot primer lahko navedemo mehanske statve, uvedbo socialnega partnerstva, gensko tehniko, GOOGLE, AMAZON ali pa tehnologijo za izkoriščanje obnovljivih virov energije. Prehitre spremembe, ki nastanejo zaradi inovacij, lahko poleg tega presežejo mejo, do katere sta se družba in gospodarstvo še sposobna prilagajati (amortizacijski cikli).

4.8 Nekatere družbene skupine so zaradi tega zaskrbljene, kar je Komisijo spodbudilo k uvedbi ⁽¹³⁾ pojma „odgovorne raziskave in inovacije“ ⁽¹⁴⁾. Ta pa je po mnenju Odbora zavajajoč in enostranski, glede na to, da so raziskave in inovacije odločilne kot motor in temelj današnjega življenjskega standarda in standardov znanja, poleg tega pa so zagotovile plodna tla za zgodovinski proces razsvetljenstva, iz katerega so se porodile odločilne misli in zamisli o človekovih pravicah in delitvi državne oblasti. Zato Odbor priporoča, da se premisli o posledicah tega pojma za odnos družbe do raziskav in inovacij.

⁽¹²⁾ <http://home.web.cern.ch/topics/birth-web>

⁽¹³⁾ Npr.: www.consider-project.eu

⁽¹⁴⁾ COM: Towards Responsible Research and Innovation in the Information and Communication Technologies and Security Technologies Fields-ISBN 978-92-79-20404-3.

4.8.1 Seveda morajo raziskave in inovacije spoštovati veljavno zakonodajo in etična načela.

4.8.2 Zgoraj navedena zahteva velja tudi za vse druge družbene dejavnosti, naj bo na področju medicine, gospodarstva, novinarstva, zakonodaje, politike ali sodne prakse. Odbor zato meni, da mi smiselno, pojem odgovornega ravnanja povezovati izključno in nedvomno z raziskavami in inovacijami.

4.9 Poleg teh ovir, ki so bolj temeljne narave, pa inovativnim ustanoviteljem podjetij največ težav, poleg perečega vprašanja financiranja, povzroča zahteva, da v celoti spoštujejo številne predpise, ki so v Evropi poleg tega razdrobljeni.

4.9.1 Zato Odbor ponavlja svoje priporočilo ⁽¹⁵⁾, da se novoustanovljenim podjetjem, ki ne dosegajo kritične velikosti, omogoči, da nekatere zahteve zanje določen čas ne bodo veljale, in se jim da na voljo manevrski prostor. To se lahko zagotovi z določbo o izjemi, ki bi ta podjetja v tem času oprostila večine sicer običajnih upravnih zahtev in predpisov vseh vrst, tako da lahko najprej dokažejo, da imajo z ekonomskega in tehničnega vidika možnosti za uspeh.

4.10 Kot je že poudaril v prejšnjih mnenjih, na katera izrecno opozarja za dodatna obsežna priporočila, npr. o socialnih inovacijah, Odbor jasno podpira cilj Komisije, da sta potrebna „*krepitev širšega inovacijskega ekosistema in vzpostavitev ustreznih okvirnih pogojev za spodbujanje evropskih podjetij k inovacijam*“. To pa zlasti pomeni, da je treba prepoznati ovire za inovacije in jih odpraviti.

4.10.1 Preveč podrobni tehnični predpisi in omejitve se na primer lahko izkažejo za utesnjujoče in za oviro za inovacije. To bi bilo treba upoštevati na primer pri predpisih v pobudi Komisije za večjo energetske učinkovitost, ki so preveč podrobni.

4.10.2 Cilj tovrstnih prizadevanj mora biti, da se v čim večji meri in trajnostno tudi v prihodnje zagotavljajo blaginja, zdravje in varnost državljanov in potrošnikov.

4.10.3 Poleg tega bi bilo treba na podlagi primerov iz preteklosti preveriti, ali lahko preveč stroga razlaga previdnostnega načela, npr. pri varstvu potrošnikov ali razvoju novih medicinskih postopkov, zaduši iskanje novih, učinkovitih rešitev.

4.11 Po mnenju Odbora pa je – kljub nespornemu evropskemu uspehu na področju raziskav in razvoja ter v mnogih gospodarskih panogah – nujno ne le dokončati notranji trg in evropski raziskovalni prostor, temveč tudi analizirati globlje razloge za to, zakaj je okolje v Evropi manj naklonjeno inovacijam kot npr. v ZDA ali v nekaterih azijskih državah. Zakaj Google, Microsoft, Facebook ali Monsanto niso evropska podjetja? Zakaj ni „boljšega“ Googla ali Monsanto, ki bi bolje ustrezal potrebam državljanov in bi nastal pod vplivom evropske politike?

4.12 Gre torej za osnovno stališče družbe, ki inovacije ne dojema predvsem kot tveganje ali celo grožnjo, temveč kot možnost za nadaljnji napredek, nova delovna mesta, evropsko gospodarsko moč in konkurenčnost ter evropski družbeni model. Potrebujemo novo, boljše ravnovesje med previdnostjo in drznostjo, med majhnim tveganjem in veliko nevarnostjo, pa tudi med regulacijo in svobodo.

V Bruslju, 11. decembra 2014

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Henri MALOSSE

⁽¹⁵⁾ UL C 132, 3.5.2011, str. 39.